

EELHINNANG

Keskkonnaamet annab keskkonnamõju hindamise (KMH) eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“.

1. Kavandatav tegevus

1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Ettevõtte käitluskoht asub aadressidel Lääne maakond, Haapsalu linn, Kiltsi küla, Läänemaa jäätmejaam 1 (katastritunnus 67401:001:0785) ja Läänemaa jäätmejaam 3 (67401:001:0786).

Ettevõtte tegeleb käitluskohas tavajäätmete ning ohtlike jäätmete kogumise, sortimise, korduskasutuseks ettevalmistamise, demonteerimise, purustamise, ümberpakendamise ja ladustamisega. Aastas plaanitakse käidelda kuni 68 207 tonni jäätmeid. Üheaegselt ladustatakse käitluskohas kuni ca 3121 tonni jäätmeid. Jäätmeid käideldakse hoonetes ja väliplatsidel.

Käitluskoha territoorium koosneb üheksast platsist, millest kaks idapoolset on killustikkattega ning ülejäänud asfaltkattega. Kuus läänepoolset platsi on ümbritsetud taraga. Neist esimesel platsil asuvad viilhall jäätmete käitlemiseks, sortimisliin ning boksid jäätmete ladustamiseks, teisel platsidel asuvad ohtlike jäätmete hoiuruum, olmehooned ning konteinerid jäätmete ladustamiseks.

Jäätmekäitluse tulemusel tekkivad või järele jäävad jäätmed antakse üle teistele jäätmekäitlejatele või valmistatakse ette korduskasutuseks.

Käitluskohas ei ole olemasolevat sademeveesüsteemi. Keskkonnaloa muutmistaotluses oleva informatsiooni kohaselt ei ole platsile antud kallet, puudub torustik kogutava sademevee kogumiseks ja ärajuhtimiseks suublasse ning kõik mahalangevad sademed aurustuvad platsile kogunenud loikudest aja jooksul.

Tegevuse detailne kirjeldus koos asjakohaste plaanidega on esitatud keskkonnaloa taotluses ning tegevuse kokkuvõtte keskkonnaloa andmise korralduses.

1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

[Keskkonnastrateegia aastani 2030](#) on keskkonnavaldkonna arengustrateegia, mis juhindub Eesti säästva arengu riikliku strateegia "Säästev Eesti 21" põhimõtetest ja on katusstrateegiaks kõikidele keskkonna valdkonna alavaldkondlikele arengukavadele, mis peavad koostamisel või täiendamisel juhinduma keskkonnastrateegias toodud põhimõtetest. Keskkonna valdkond hõlmab nii sisult, ulatuselt kui ka spetsiifikalt väga erinevaid alavaldkondi, seetõttu on nende sihipärase arengu kavandamiseks vastavate alavaldkondade koostamine vajalik ja põhjendatud ka keskkonnastrateegia kui üldisema raamdokumendi olemasolul.

"Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030" eesmärk jäätmevaldkonnas on järgmine: aastal 2030 on tekkivate jäätmete ladestamine vähenenud 30% ning oluliselt on vähendatud tekkivate jäätmete ohtlikkust.

Eesmärgiks on määratleda pikaajalised arengusuunad looduskeskkonna hea seisundi hoidmiseks, lähtudes samas keskkonna valdkonna seostest majandus- ja sotsiaalvaldkonnaga ning nende mõjudest ümbritsevale looduskeskkonnale ja inimesele. Keskkonnastrateegia põhimõtted: säästev areng, keskkonnakahjustuste ennetamine ja vältimine, jäätmehoolduse integreerimine teiste eluvaldkondade ja loodusvarade kasutamisega.

Tegevuse käigus suunatakse jäätmed taaskasutusse, mistõttu väheneb vajadus jäätmete ladestamiseks. Seega täidab tegevus sätestatud eesmärgi.

[Riigi jäätmekava 2023-2028](#) üks strateegilistest eesmärkidest on kestlik ja teadlik tootmine ja tarbimine ning jäätmetekke vältimine ja korduskasutuse edendamine.

Tegevuse käigus jäätmeid taaskasutatakse, sh valmistatakse ette korduskasutuseks. Seega toetab kavandatud tegevus sätestatud eesmärgi.

[Läänemaa omavalitsuste ühtse jäätmekava 2022-2026](#) eesmärkide hulgas on metalli-, elektroonika- ja ohtlike jäätmete ning vanarehvide ja muude suuremõõtmeliste jäätmete (sh. mööbel) kogumine jäätmekäitluskohtades ning jäätmete võimalikult suurel määral korduskasutamine ja ringlussevõtt. Käitluskohas kavandatakse ka metallijäätmete, elektroonikajäätmete, ohtlike jäätmete, vanarehvide ning suurjäätmete kogumist ning nende suunamist taaskasutusse, sh ringlussevõttu. Samatu kavandatakse jäätmete korduskasutuseks ettevalmistamist. Seega kavandatud tegevus toetab jäätmekava eesmärgi.

[Haapsalu linna üldplaneering 2030+](#) kohaselt asub käitluskoht jäätmekäitluse maa-alal, mis on ette nähtud jäätmete käitlemiseks. Kavandatud tegevus vastab üldplaneeringus maa-alale määratud juhtotstarbele.

1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimeistik, kasutamine

Kavandatud tegevuse käigus olulisel määral loodusvarasid ega ressursse ei kasutata. Tegevuse käigus tarbitakse põhjavett olmevajadusteks. Käitluskoha territooriumil asub puurkaev olmevee võtmiseks (PRK0023351) millel on hooldusala 10 m ulatuses ning territooriumi piiri ääres asub ka hüdrogeoloogilise uuringu puurkaev (PRK0051800), millele pole Maa-ameti kitsenduste kaardirakenduse ning EELISe järgi hooldusala määratud. Käitluskoha kõrval oleval maaüksusel (Pullapäe prügila, 67401:001:0339) asub veel kaks hüdrogeoloogilise uuringu puurauku (PRK0051805 ja PRK0051807).

Käitluskoha platsid on tehiskattega, mistõttu kavandatud tegevus ei põhjusta olulisel määral pinnase omaduste muutumist.

1.4. Tegevuse energiakasutus

Jäätmete transpordil ja purustamisel kasutatakse fossiilseid kütuseid kasutavaid masinaid, pressimisel, sortimisel ja demonteerimisel elektrilisi seadmeid. Tegevus ei ole energiamahukas.

1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Ettevõtte taotleb jäätmete käitlemise valdkonna keskkonnanaloa muutmist. Muutmistaotlusel pole täidetud vee erikasutuse osa ning ka varasemalt pole ettevõttel veeluba olnud. Ilmselt jõuab sademevesi siiski lisaks kohapealsele aurustumisele platsidelt kraavidesse kokku (käitluskoht piirneb kahelt poolt nimetute kraavidega, mis pole ühenduses ühegi pinnaveekogumiga).

Käitis asub kaitsmata ja nõrgalt kaitstud põhjaveega alal, kus on suur oht põhjavee reostumiseks (Maa-ameti kaardirakendus, põhjavee kaitstuse hinnang 400k). Ohtlike ja saasteainete juhtimine otse põhjavette on aga keelatud (VeeS § 125 lg 1 ja § 126 lg 1).

Veeseaduse, edaspidi VeeS, § 187 p 6 kohaselt on vee erikasutuse keskkonnaluba vajalik, kui juhitakse sademevett suublasse jäätmekäitlusmaalt. Suubla on VeeS (§ 19) mõistes veekogu, veekogu osa või maapõue osa, kuhu juhitakse heitvett või saasteaineid.

Oluline on asjaolu, et käitis asub ka kaitsmata ja nõrgalt kaitstud põhjaveega alal, kus on suur oht põhjavee reostumiseks. Keelatud on ohtlike ja saasteainete juhtimine otse põhjavette (VeeS § 125 lg 1 ja § 126 lg 1). Siluri-Ordoviitiumi Matsalu põhjaveekogumi 2020. aasta koondhinnangu kohaselt oli koguseline seisund 2020. aastal hea ning keemiline seisund halb.

Jäätmejaama territooriumilt tuleb negatiivse mõju ennetamiseks ja tegevuse VeeS vastavusse viimiseks tagada sademevee kokku kogumine ja puhastamine enne suublasse juhtimist. Projekteerimisel tuleb arvestada, et sademevesi on VeeS kohaselt sademetena langenud ning ehitiste, sealhulgas kraavide kaudu kogutav ja ärajuhitav vesi. Seega peab olema võimalik enne suublasse juhtimist proovi võtta kogu territooriumilt kokku kogutavast sademeveest. Käitaja vastutab oma territooriumil kokku kogutava ja suublasse juhitava sademevee eest. Käitajal on võimalik lisaks sademevee suublasse juhtimisele ka käitise territooriumilt sademevesi kokku koguda ja anda üle puhastamisteenust osutavale ettevõtjale.

Nõuded sademevee suublasse juhtimise osas tulevad lisaks VeeS ka keskkonnaministri 08.11.2019 määrusest nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“.

Määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb kaaluda keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust, täpsustatud loetelu“ kohaselt ei ole sademevee suublasse juhtimine jäätmekäitlusmaalt tegevus, mille korral tuleks kaaluda kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamise vajalikkust.

Vastavalt eeltoodule seab Keskkonnaamet keskkonnanaloale kõrvaltingimused sademevee kokku kogumise projekti esitamiseks, süsteemi rajamiseks ning seejärel keskkonnanaloa muutmiseks. Kõrvaltingimuste ja täpsema informatsiooniga saab tutvuda keskkonnanaloa andmise korralduses.

Ettevõtte plaanib tegeleda jäätmete purustamisega, mis võib tekitada tolmuheidet. Samuti võib tolmuheidet tekitada jäätmete ladustamine. Ettevõttel on kohustus rakendada jäätmete purustamisel vajalikke meetmeid müra ja tolmu tekke ning leviku vähendamiseks.

Ettevõtte plaanib käitluskohas ladustada biolagunevaid köögi- ja sööklajajäätmed ning erinevaid segajäätmeid, mis võivad sisaldada biolagunevaid jäätmeid. Keskkonnanaloa muutmisel

määratakse keskkonnaloale nõuded võimaliku lõhnahäiringu vältimiseks vastavatele jäätmeliikidele ladustamisaja piiramise ning ladustamistingimuste seadmisega. Sellest tulenevalt ei ole käitluskohas lõhnahäiringu tekkimine tõenäoline.

Kavandatava tegevusega ei kaasne eeldatavalt sellist saasteainete heidet välisõhku, mis võiks põhjustada pöördumatuid muutusi piirkonnas.

Müra tekib jäätmete purustamisel, demonteerimisel, sortimisel, pressimisel, transpordil ja laadimisel. Ettevõtte on kohustatud jälgida, et tekkiv müra ei ületaks kehtestatud normtasemeid.

Taotletava tegevusega ei tekitata vibratsiooni, valgust, soojust ega kiirgust.

Eeldatavalt on ettevõtte tegevuse mõju lokaalne ega ulatu käitluskoha piiridest väljapoole.

1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Tegevuskohas kogutakse ja käideldakse tavajäätmeid ning ohtlikke jäätmeklassifikatsiooni järgi. Tekkivad jäätmeklassifikatsiooni järgi antakse üle teistele vastavat keskkonnakaitset omavatele ettevõtetele, osa jäätmeklassifikatsiooni järgi valmistatakse ette korduskasutuseks.

1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Võimalikuks avariilukorras võivad olla põlengud.

Lisaks võib avariilukorras olla vedelate ohtlike jäätmeklassifikatsiooni järgi mahavalgumine. Võimaliku lekke saab kiiresti absorbendiga kokku koguda ning eeldatavasti ohtlike aineid keskkonda ei satu.

Ettevõtte peab järgima ettenähtud ohutusnõudeid, ettevõtte töötajad peavad olema läbinud vastava koolituse ning kasutatavad seadmed peavad vastama selleks tööks kehtestatud tehnilistele nõuetele. Nimetatud tingimuste täitmine vähendab avariilukordade esinemise tõenäosust.

1.8. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel

Jäätmeseaduse tähenduses on suurõnnetus tegevuskohal kaevandamisjäätmete käitlemise käigus tekkiv juhtum, mis kujutab otsekohe või aja jooksul tegevuskohal või mujal ilmnevat tõsist ohtu inimese tervisele või keskkonnale. Suurõnnetuse ohuga jäätmeohutuse projektide käigus, rajamisel, kasutamisel, hooldamisel, sulgemisel ning järelhooldamisel tuleb võtta vajalikke meetmeid, et vältida selliseid õnnetusi ja piirata nende kahjulikke tagajärgi inimese tervisele või keskkonnale, piiriülesed mõjud kaasa arvatud.

Kemikaaliseaduses (edaspidi KemS) on mõiste suurõnnetus defineeritud nii avamerel nafta- ja gaasiammutamisprotsesside kontekstis (§ 19) kui ka ohtliku ettevõtte ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte peatükis. Viimasel juhul on suurõnnetus ettevõtte töö kontrolli alt väljumisest tingitud ohtliku kemikaali ulatuslik leke, tulekahju või plahvatus, mis kohe või tulevikus põhjustab raskeid tagajärgi inimese elule, tervisele või keskkonnale käitise sees või väljaspool seda ning mis on seotud ühe või mitme ohtliku kemikaaliga (§ 21 lõige 6). Samuti on KemSis defineeritud

mõisted oht (ohtliku kemikaali või olukorra olemuslik omadus, mis võib põhjustada kahju inimese elule, tervisele või keskkonnale) ning risk (tagajärje ilmnemise tõenäosus teatud aja jooksul või teatud asjaolude korral).

Mõiste „katastroof“ on defineeritud hädaolukorra seaduse § 19 lõikes 2 ning selle all mõistetakse eelkõige inimtegevusest põhjustatud ulatuslikku õnnetust või avariid või muu samasuguse mõjuga sündmust, sealhulgas elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajaline katkestus.

Ettevõtte ei kuulu suurõnnetuse ohuga ettevõtete hulka ega jää ka vastavate ettevõtete mõjualasse. Lisaks ei käita ettevõtte kaevandamisjäätmete hoidlat.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

2.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Tegevuseks kasutatavate Läänemaa jäätmejaam 1 (katastritunnus 67401:001:0785) ja Läänemaa jäätmejaam 3 (67401:001:0786) kinnistute sihtotstarve on 100% jäätmeholdla maa. Hetkel on kinnistud kasutusel samaks otstarbeks, st jäätmete käitlemiseks.

Käitluskoht piirneb põhjasuunal suletud Kilti prügilaga. Käitluskohta ümbritsevad jäätmeholdla maa ning maatulundusmaa sihtotstarbega hoonestamata kinnistud. Lähim elamu paikneb käitluskohast ca 375 km kaugusel Kurvi (67401:001:0344) kinnistul. Keskkonnaametile teadaolevalt ei planeerita lähikonnas olulist maakasutuse muutust.

2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõimes

Maavarade registri andmetel esinevad käitluskohas graptoliitargilliidis suuremas kontsentratsioonis elemendid. Käitluskoha platsid on tehiskattega. Looduslikku mitmekesisust käitluskohas ei esine. Käitluskoht asub kaitsmata ja nõrgalt kaitstud põhjaveega alal.

2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Taotletava tegevuse mõjuala on lokaalne ega ulatu kaugemale käitluskoha piirist. Lähim Natura 2000 võrgustiku ala (Väinamere loodusala (RAH0000605) ja Väinamere linnuala (RAH0000133) jääb käitluskohast ca 1 km kaugusele loode suunas. Käitluskohast 180 m kaugusele jäävad mitmete II kategooria kaitsealuste liikide leiukohad.

Lähimad kultuurimälestised (Ungru mõisa peahoone varemed, registrinumber 15589 ja Kilti mõisa peahoone varemed, registrinumber 15586) jäävad käitluskohast ca 1 km kaugusele.

2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tegevuse mõjuala lokaalne ning tegevuse mõjualale ei jää elu- või ühiskondlikke hooneid.

Tegemist on hajaasustusalaga, kus lähim majapidamine jääb käitluskohast ca 375 m kaugusele.

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Alljärgnevalt on toodud kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

3.1. Mõju suurus

Kavandatava tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulist keskkonnamõju, kui ettevõtte täidab õigusaktidega ning keskkonnaloaga sätestatud nõudeid.

3.2. Mõjuala ulatus, näiteks geograafiline ala ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus

Tegevuse võimalik mõju on lokaalne ning eeldatavalt ei välju käitluskoha piiridest.

3.3. Mõju ilmnemise tõenäosus

Võimaliku mõju ilmnemise tõenäosus on väga väike, sest mõju vältimiseks vajalikud meetmed on kasutusele võetud.

3.4. Mõju tugevus, kestus, sagedus ja pöörduvus

Juhul kui ettevõtte täidab õigusaktidega ning keskkonnaloaga sätestatud nõudeid, ei oma tegevus ümbritsevale keskkonnale mõju.

3.5. Mõju piiriülesus

Kavandatav tegevus ei ole piiriülese mõjuga.

3.6. Mõju Natura 2000 võrgustikule

Tegevuse mõjualale ei jää ühtegi Natura 2000 ala, mistõttu ei ole Natura-eelhindamine vajalik, ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud.

3.7. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Lähipiirkonnas teisi keskkonnaloa alusel tegutsevaid ettevõtteid ei ole. Ettevõtte plaanitava tegevuse mõju on lokaalne ega oma koosmõju muude piirkonna tegevustega.

3.8. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalusi

Plaanitava tegevuse tõttu ei ole ette näha ebasoodsa mõju teket, mistõttu ei ole vaja rakendada meetmeid ebasoodsa mõju ennetamiseks, vältimiseks, vähendamiseks või leevendamiseks.

4. Eelhinnangu järeldus

Lähtuvalt eelnevast leiab Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- Ettevõtte territooriumil ja selle mõjualal puuduvad Natura 2000 võrgustiku alad. Seega on välistatud, et ettevõtte kavandatav tegevus võiks kas üksi või koosmõjus teiste tegevustega avaldada ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaikadele. Samuti puuduvad teised kaitstavad loodusobjektid, mistõttu puudub mõju ka nendele.
- Ettevõtte kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
- Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolukordi või suurõnnetusi.

Keskkonnaamet leiab, et lähtudes eelhinnangu tulemustest ning KeHJS § 11 lg 8¹ puudub vajadus kavandatava tegevuse erisuste ja keskkonnameetmete järele muidu ilmnedava või olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks (keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ § 5 lg 2).